

LURZORUA KUTSA DEZAKEEN JARDUERA BAT IZAN DUTEN KOKALEKUAETAKO INDUSTRIA- INSTALAZIOETAKO IKERKETA, KUDEAKETA ETA ERAISKETA

2019

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

LURZORUA KUTSA DEZAKEEN JARDUERA BAT IZAN DUTEN KOKALEKUAETAKO INDUSTRIA- INSTALAZIOETAKO IKERKETA, KUDEAKETA ETA ERAISKETA

2019

Data 2019ko martxo

Jabea Eusko Jaurlaritza.

[Lurzuaren kalitatearen ikerketa](#)

SARRERA	1
ERAIKINAK ETA INSTALAZIOAK SANEATZEA	2
Eraikinak eta instalazioak saneatzeko eremuan garatu beharreko jarduerak	2
Instalazio eta eraikinen saneamendu-azterketa.	3
Esku-hartze egokiaren ziurtapena. Amaierako kudeaketa-txostena.	5
ERAIKIN ETA INSTALAZIOEN ERAISPENA	5

SARRERA

Lurzoruaren kalitatearen adierazpen-prozeduraren xede diren hainbat leku industriarako erabilitako lurak dira; horietan, jardueraren hondarrak geratzen dira sarritan (esaterako, kontserbazio-maila desberdinetan dauden instalazioak, pabilioiak eta eraikinak) eta bertan behera utzitako hondakinak, kutsadurak erasandako eraikinak eta ingurumen-inpaktua eragiten duten beste iturri batzuk daude oraindik. Leku horietan zuzen jarduteko, elementu horien identifikazioa, kuantifikazioa eta kudeaketa eta lurzoruaren kalitatea ikertu eta leheneratzeko prozesua integratu behar dira.

Bertan behera utzitakoak badira, industria-instalazio horiek kutsaduraguneak dira berez; izan ere, mantentzen ez direnean hondakinak edo elementu kutsatuak agente meteorologikoen esposiziopean egoteak, ekintza eta desmuntatze bandalikoek eta bestelako ekintza batzuek kutsadura berria sor dezakete, edo kutsadura barreiatzen lagundu. Eraitza bera izaten dute eraisteko edo hondakinak kentzeko eragiketek modu kontrolatuan gauzaten ez direnean.

Hala hondakinen inbentarioak nola eraikinetako eta instalazioetako kutsaduraren ikerketak xede bera dute: jarduera eten ostean lekuan geratu diren hondakin edo elementu kutsatuak edo kutsagarriak izan daitezkeenak aurkitzea, nolakoak diren identifikatzea eta kuantifikatzea. Informazio hori baliagarria da lurzoruaren kalitatearen ondorengo ikerketa egiteko, eta ezinbestekoa izango da, gainera, deskontaminazio eta kudeaketa ona egiteko. Hala, ez da material kutsatua beste leku batzuetara eramango, edo ez da ingurumen-pasibo bat helaraziko lekuan garatuko den jarduera berrira, eta ez da ahaztu behar murriztu egingo dela, halaber, hondakinak kentzeko edo desegiteko lanetan lurzoruan kutsadura gehigarria sortzeko probabilitatea.

Hondakin, instalazio eta eraikinen gaineko jarduketa ez da eraisketa-proiektu bat dagoenean soilik eramango aurrera; jarduera amaitutakoan hala jokatuko da, halaber, eraikinak eraistea aurreikusten ez denean edo jarduera edo erabilera berri batek lehendik ere bazeuden eraikinak eta instalazioak erabiltzen dituenean. Egoera edozein dela ere, ingurumenerako edo pertsonen osasunerako arriskutsuak izan daitezkeen hondakin eta elementurik gabe utzi beharko da lekua.

ERAIKINAK ETA INSTALAZIOAK SANEATZEA

Eraikinak eta instalazioak saneatzeko eremuan garatu beharreko jarduerak

Eraikinen eta instalazioen saneamenduak, oinarrian, hiru eginkizun hartuko ditu barnean: bertan behera utzitako hondakin eta materialen kudeaketa, garbitu ondoren instalazioak desegitea eta paramentu eta zolatetako kutsadura ezabatzea.

Zeregin horiek ahalik eta egokien gauzatzeko, ingurumenaren eta laneko segurtasun eta osasunaren kontrola eta segimendua egiteko jarraibideak betez, jarraian deskribatutako jarduketa hauei helduko zaie.

- Bertan behera utzitako materialen/hondakinen inbentarioa, ezaugarriak eta sailkapena. Lekuan gauzatutako jarduera edo jarduerak aztertu eta lekua xehetasunez ikuskatuz gero, bertan behera utzitako material/hondakinen inbentarioa egin ahal izango da. Horiek karakterizatu eta sailkatu ondoren, kudeaketa eta azken xede egokienak zehaztuko dira hondakin edo material mota bakoitzerako, hondakinei buruz indarrean diren arauen edo aplikatu beharreko beste edozein araudiren arabera. Erakunde ziurtatuak esku hartu baino lehen kudeatu badira makineriak edo hondakinak, hala jaso beharko da eta xedeari buruzko informazioa bildu beharko da.

Ondoren, lotutako lurzoruaren kalitate-ikerketa egiteari begira, garrantzi berezia hartzen du beharbada kutsaduragune gisa jardun duten edo, eraisketa egoki egiten ez bada, jardun dezaketen elementuen identifikazioak. Horretarako, ezinbestekoa da azterlanean sartzea, elementu horien kokagunea eta lekuan gauzatutako jarduerekin izan dezaketen harremanaz gain, horien ahalmen kutsatzailean erabakigarriak izan daitezkeen beste alderdi batzuk ere: adibidez, hondakina lurzoru soilean edo zolata gainean dagoen, estalpean edo egurats zabalean dagoen, lurpeko gordailuetan dagoen (eta hala bada, horiek ezeztatu beharko dira), edo aireko andeletan, kubetoetan edo hodiedetan dagoen, lurzorian hondakin amiantodunik dagoen, zolaten kontserbazio-egoera, kanalizazio eta hustubideen kokalekuak eta fluxuaren norabidea, eta abar. Zimenduei, sotoei, eroanbideei, putzuei, eta abarrei buruzko informazioa ere eduki behar da, kutsaduraren lehentasunezko migrazio-bideak sor ditzaketenez.

Hala behar denean, amiantoa daukaten elementuak identifikatuko eta kuantifikatuko dira (esate baterako, estalkiak, andelak, estaldurak eta abar) eta kendu egin behar badira, arlo horretan indarrean den legeriak ezarritakoaren arabera kenduko dira. Hondakin horiek kentzen hasi aurretik, lan-agintaritza eskudunaren baimena jaso beharko da.

- Eraikin eta instalazioetako kutsaduraren ikerketa. Industria-jardueraren azterketari eta ikuskapen xeheari esker, kutsadurak ukitu dituen eta, ondorioz, kendu eta hondakin gisa ezarri zaien karakterizazioaren arabera kudeatu behar diren eraikin eta instalazioak identifikatu eta kuantifikatu ahal izango dira, horiek berrerabili edo, hala badagokio, eraitsi aurretik.

Kutsaduraren kuantifikazioa egitean, hala erasandako gainzaletatik nola eraikuntza-elementuetan erasandako sakoneratik atera beharko dira datuak.

Batzuetan, hondakinen kudeaketak edo pilatutako materialak kentzeak argitara ateratzen ditu eraikinen kutsadura ikertzean identifikatu gabeko kalteak. Horrek ikerketa zenbait fasetan egitea ekar dezake.

- Ingurumenaren kontrola eta segimendua egiteko plana. Plan honetan deskribatuko dira lan guztiekin –baita, hala badagokio, instalazio eta eraikinak eraistekoak ere– zerikusia izan dezakeen erasana kontrolatzeko egin diren eragiketa guztiak. Era berean, lan horien barruan sartuko da eraikuntzako elementuak, eraikinak eta instalazioak leheneratu ondoren lortutako saneamendu-mailaren egiaztapena. Eraitsi egingo bada, eraisteko lanek ingurumenean izan dezaketen eragina txikitzeko behar diren jarduerak jasoko ditu eraispen-proiektuak.
- Laneko segurtasunaren eta osasunaren kudeaketa. Hondakinak kentzeko, kutsatutako eraikuntza-elementuak saneatzeko eta, hala badagokio, industria-instalazio eta -eraikuntzak eraisteko lanek arrisku gehigarrien eraginpean jar ditzakete langileak, bestelako eraikuntza mota batzuen eraispenaren ondoriozko arriskuekin alderatuz gero (esaterako, konposatu kimikoekiko esposizioa). Segurtasun eta osasun-planean bereziki kontuan izan beharko da inguruabar hori, eta hartan jasotako ekintzak gauzatu beharko dira eragiketarako egitean.

Instalazio eta eraikinen saneamendu-azterketa.

Instalazio eta eraikinen saneamendu-azterketa ingurumen-organoari bidaliko zaio, instalazio edo eraikinak berrerabili edo eraitsi aurretik.

Instalazioak eraistea aurreikusten bada, ekainaren 26ko 112/2012 Dekretuak (eraikuntza- eta eraisketa-hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzeko dena) aipatutako azterketa gehigarriarekin parekatuko da txosten hori, hondakinen arloan aplikatu beharrekoa izan daitekeen beste edozein legeria aplikatzeari utzi gabe.

Instalazio eta eraikinen azterketak, gutxienez, eduki hau jasoko du:

- a) Jarduketaren xede diren instalazio eta eraikinen deskribapena.
- b) Instalazio eta eraikinen helburuaren deskribapena, saneatu ondoren berrerabiliko edo eraitsiko diren zehaztuta.
- c) Hondakinen inbentarioaren emaitzak, datu hauek barne: hondakinen izaera, karakterizazioa eta sailkapena, zenbatetsitako kantitatea, biltegiaren kokalekua eta baldintzak (edukiontzia mota eta kontserbazioa, aireko andela, lurpeko andela, kubetoak, hodiak, eta abar), azpian duten lurzoruaren babes-mota (soila edo zolata gainean, zolataren kontserbazio-egoera) eta agente meteorologikoetatik babesteko elementuak (estalpean edo egurats zabalean).
- d) Eraikin eta instalazioen ikerketaren emaitzak: elementu horiei egindako erasanaren mota, kokalekua eta magnitudeari buruzko datuak (gainazalari dagokionez, baina baita sakonerakoak ere).
- e) Lurzoruaren kalitatea kutsa dezaketen elementuek egin duten edo egin dezaketen erasana identifikatzea.
- f) Jarduteko planaren proposamena, barnean harturik kudeatuko diren material guztien xedeak. Hondakinen inbentarioak eta instalazio eta eraikinetako kutsaduraren ikerketak (kaltetutako eremuen karakterizazio eta kuantifikazioa) aukera eman beharko du kutsadura kentzeko eta hondakin mota guztiak kudeatzeko hautabide jasangarrienak identifikatzeko.
- g) Ingurumenaren kontrola eta segimendua egiteko plana.
- h) Kontrol-zerrenda (PCL), aplikagarri diren laukitxo guztiak markatuta.
- i) Ingurumen-zuzendaritzak/-laguntzak egin beharreko lanen deskribapena.
- j) Hondakin moten kokalekuaren eta eraikin eta instalazioen gaineko eraginen plano xeheak.
- k) Hondakin, instalazio eta eraikinak karakterizatzeko laginen eta gelditu den lurzoruaren kokagunearen mugaketa grafikoa.
- l) Ikerketaren emaitzak sendotzeko argazki-erreportajea, kolorean; eraikin guztiak hartu behar ditu barnean, eta xeheki erakutsi behar du zer egoeratan dauden, baita erasanik ez dutela frogatzeko ere.
- m) Egindako karakterizazio guztien buletin analitikoak.

Esku-hartze egokiaren ziurtapena. Amaierako kudeaketa-txostena.

Hondakinak kudeatzeko eta eraikin eta instalazioak saneatzeko lanak amaitu ondoren, eta berrerabili eta eraitsi aurretik, zer kasu den, amaierako kudeaketa-txostena aurkeztuko zaio ingurumen-organoari. Erakunde ziurtatu batek egingo du, eta gutxienez eduki hauek hartuko ditu barnean:

- Bertan behera utzitako hondakin eta materialak kudeatzeko eta instalazio eta eraikinak saneatzeko egindako jarduketan deskribapen xehea.
- Kudeatutako material motei buruz bildutako datuak (identifikazio xehea eta material mota bakoitzaren bolumena guztira).
- Material mota bakoitzerako, aurreikusitako bolumenak eta azkenean induskatu eta xedeetara bidalitakoak alderatzeko taula. Desbideratzeen justifikazioa, halakorik izan bada.
- Instalazioek saneamendu-eragiketak amaitu ondoren duten egoeraren deskribapena.
- Ingurumenaren kontrola eta segimendua egiteko planaren emaitzak.
- Egindako ekintzen lehenagoko eta ondorengo egoera alderatzeko argazki-erreportajea.
- Egindako kudeaketak egiaztatzeko agiriak. Materialen helburuetan egin dituzten kontrol- eta segimendu- eta onartze-edo tratatze-/suntsitze-dokumentuak.
- Ingurumen-kontrola egiteaz arduratzen den erakunde ziurtatuak sinatutako ziurtagiri bat, jarduketekin ados dagoela erakusten duena.
- Eraispenerako eta obra zibileko proiektua, hori izango bada instalazio eta eraikinen xedea.
- Hala badagokio, eraisteko aurreikusi den eguna; hala, egokitzat jotzen bada, ingurumen-organora atxikitako zerbitzu teknikoek egun hori baino lehen egiaztatu ahal izango dute hondakinak egoki kudeatzen direla eta eraikin eta instalazioak egoki saneatzen direla.

ERAIKIN ETA INSTALAZIOEN ERAISPENA

Lekutik hondakinak kendu eta instalazio eta eraikinetan dagoen kutsadura saneatu ondoren baimenduko du ingurumen-organoak eraispena, eta selektiboa izan beharko da, eragiketa horretan sortutako materialak berrerabiltzen/balorizatzen lagundu dezan. Horretarako, indarrean den araudiak ezarritako aurretiazko karakterizazio-irizpideei edo ingurumen-organoak horrez gain eskatutakoei jarraituko zaie beti.

Ingurumen-organoak, oro har, zero kotaraino baimenduko du eraispina, zolatak eta zuloguneak bere horretan mantentzeko moduan, eta ezingo dira bete ingurumen-organoaren berariazko baimena jaso ezean. Zero kotan zolaten gainazala saneatzeko jarduketak (fresaketa, arraspatzeak, eta abar) dokumentu honen jarduketa-esparruan egingo dira, oro har. Saneamendu sakonagoak, lurzorua agerian ere jar dezaketenak, indusketa selektiborako planaren esparruan hartu beharko dira kontuan eta, zalantzarik bada, ingurumen-organoari kontsultatu beharko zaizkio.

Instalazio eta eraikinetan dagoen kutsadura ezabatu eta gero, eraispina ohi bezala gauzatu ahal izango da, ondoriozko materialak berrerabiltzeko/balorizatzeko aukera emanda. Eraispinen ondoriozko hondakinak lekuan bertan edo hortik kanpo berrerabiltzeko, otsailaren 1eko 105/2008 Errege Dekretuak (eraikuntzako eta eraispinako hondakinak sortzea eta kudeatzea arautzen duena) ezarritakoa bete behar da.

Gainera, bete egingo da Ingurumen eta Lurralde Plangintzako sailburuaren 2015eko abenduaren 12ko AGINDUAK (zeinaren bidez ezartzen baitira eraikuntza- eta eraispin-hondakinen balorizaziotik sortutako agregakin birziklatuak erabiltzeko baldintzak) jasotako guztia, bereziki, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak izan dituzten industria-eraikinetako eraikuntza- eta eraispin-hondakinak agregakin birziklatuen ekoizpenean erabiltzeko debekua, ingurumen-organoak industria-instalazioa garbitzeko eta saneatzeko lanak behar bezala egin direla ziurtatzeko egindako dagokion adierazpena aurrez eduki ezean.

Aurreko guztia aplikatuko zaie kutsatuta egon daitezkeen eta jardunean jarraitzen duten instalazioei ere, haietan eraispin-lan partzialak eta beste egin nahi badira.